ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 26ης Φεβρουαρίου 1996

για την απαγόρευση της πενταχλωροφαινόλης (PCP) που κοινοποιήθηκε από τη Δανία

(Το κείμενο στη δανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(96/211/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 100 Α παράγραφος 4,

Εκτιμώντας τα εξής:

Ι. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(1) **Πενταχλωροφαινόλη**

Η πενταχλωροφαινόλη είναι συνθετική χημική ουσία, αναγνωρισμένη ως επικίνδυνη για τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Η ταξινόμηση και η επισήμανσή της έχουν εναρμονιστεί σε κοινοτικό επίπεδο σύμφωνα με την οδηγία 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1967, για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των επικινδύνων ουσιών [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 92/32/ΕΟΚ για την έβδομη τροποποίησή της [2], και έχουν ως εξής:

— ταξινομείται ως καρκινογόνος της κατηγορίας 3, δηλαδή ουσία με ανησυχητική δράση στον άνθρωπο λόγω πιθανής καρκινογένεσης, η οποία όμως δεν μπορεί να αξιολογηθεί επαρκώς με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία. Από έγκυρες μελέτες σε ζώα έχουν προκύψει στοιχεία αλλά αυτά δεν αρκούν για την κατάταξη της ουσίας στη δεύτερη κατηγορία καρκινογόνων ουσιών. Οι ουσίες αυτές επισημαίνονται με τη φράση κινδύνου «R40: ουσία που μπορεί να έχει ανεπανόρθωτες επιδράσεις»,

— ταξινομείται ως πολύ τοξική μέσω της εισπνοής και επισημαίνεται με τη φράση κινδύνου «R26: πολύ τοξική μέσω της εισπνοής»,

— ταξινομείται ως τοξική από του δέρματος και μέσω της κατάποσης και επισημαίνεται με τη φράση κινδύνου «R24/25: τοξική από του δέρματος και μέσω της κατάποσης»,

— ταξινομείται ως ερεθιστική για τα μάτια, το αναπνευστικό σύστημα και το δέρμα και επισημαίνεται με τη φράση κινδύνου «R36/37/38: ερεθιστική για τα μάτια, το αναπνευστικό σύστημα και το δέρμα»,

— ταξινομείται ως επικίνδυνη για το περιβάλλον και επισημαίνεται με τη φράση κινδύνου «R50: πολύ τοξική για τους υδρόβιους οργανισμούς»,

— ταξινομείται ως επικίνδυνη για το περιβάλλον και επισημαίνεται με τη φράση κινδύνου «R53: μπορεί να έχει μακροπρόθεσμα δυσμενείς επιπτώσεις στο υδάτινο περιβάλλον».

Με βάση τα κριτήρια της τοξικότητας, της σταθερότητας στη διάσπαση και της βιοσυσσώρευσης, η PCP συμπεριελήφθη στον κατάλογο Ι της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 4ης Μαΐου 1976, για τη ρύπανση που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται στο υδάτινο περιβάλλον της Κοινότητας [3], όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 91/692/ΕΟΚ [4].

Για να εξαλειφθεί η ρύπανση των διαφόρων τμημάτων του υδάτινου περιβάλλοντος που θα μπορούσαν να πληγούν από την απόρριψη PCP, καθορίστηκαν οριακές τιμές με την οδηγία 86/280/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1986, σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο Ι του παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ [5], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 91/692/ΕΟΚ.

[1] ΕΕ αριθ. 196 της 16. 8. 1967, σ. 1.
[2] ΕΕ αριθ. L 154 της 5. 6. 1992, σ. 1.
[3] ΕΕ αριθ. L 129 της 18. 5. 1976, σ. 23.
[4] ΕΕ αριθ. L 377 της 31. 12. 1991, σ. 48.
[5] ΕΕ αριθ. L 181 της 4. 7. 1986, σ. 16.

Η πενταχλωροφαινόλη περιέχει επικίνδυνες ξένες προσμίξεις, κυρίως πολυχλωρο-διβενζο-διοξίνες σε ποσοστό έως 0,1 % και πολυχλωριωμένες φαινοξυ-φαινόλες σε ποσοστό 1 έως 5 %. Η PCP αυτή καθεαυτή και οι παραπάνω προσμίξεις της ευθύνονται για την καθημερινή έκλυση διοξινών στο περιβάλλον. Οι διοξίνες εκλύονται όταν τα προϊόντα που έχουν υποστεί κατεργασία με PCP εκτίθενται στο ηλιακό φως και, στο τέλος του κύκλου ζωής τους, όταν αποτεφρώνονται. Πηγή διοξινών αποτελεί επίσης η PCP που απαντά στις ιλύες καθαρισμού λυμάτων.

Η PCP χρησιμοποιείται ως:

— μέσο επεξεργασίας του ξύλου (μυκητοκτόνος δράση και παράγοντας κατά των ευρωτομυκήτων),
— μέσο εμποτισμού των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων βιομηχανικής χρήσεως (μυκητοκτόνος δράση),
— βακτηριοκτόνο στη βυρσοδεψία και στη βιομηχανία χαρτοπολτού,
— μαλακιοκτόνο κατά τον καθαρισμό των βιομηχανικών λυμάτων, ιδίως των ψυκτικών υδάτων και μερικές φορές ως
— αποστειρωτικό.

Λόγω της τοξικότητάς της, η PCP υπόκειται σε διαφόρους περιορισμούς σε περισσότερες από 30 χώρες.

II. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(2) **Η οδηγία 91/173/ΕΟΚ**

Η οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς στην κυκλοφορία στην αγορά και στη χρήση ορισμένων επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 94/60/ΕΟΚ [2], προβλέπει την απαγόρευση και τον περιορισμό της χρήσεως ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων. Η οδηγία 76/769/ΕΟΚ τροποποιείται συχνά για να συμπεριληφθούν στο παράρτημά της νέες ουσίες επικίνδυνες για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Η οδηγία 91/173/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την ένατη τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ [3], εναρμονίζει πλήρως τη διάθεση στην αγορά των ουσιών που περιέχουν PCP.

Η οδηγία 91/173/ΕΟΚ απαγορεύει τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση της πενταχλωροφαινόλης καθώς και των αλάτων και εστέρων της σε ουσίες και παρασκευάσματα σε συγκέντρωση ίση προς 0,1 % κατά μάζα ή μεγαλύτερη.

Προβλέπονται όμως τέσσερις παρεκκλίσεις της απαγόρευσης αυτής. Η πενταχλωροφαινόλη και οι ενώσεις της επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις κυρίως:

— για την επεξεργασία του ξύλου,
— για τον εμποτισμό ινών και βαρέων κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων,
— ως μέσα σύνθεσης ή/και μεταποίησης σε βιομηχανικές διεργασίες,
— για επιτόπια κατεργασία σε κτίρια ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος (κατόπιν εγκρίσεως του εκάστοτε κράτους μέλους κατά περίπτωση).

Σε όλες τις περιπτώσεις η ολική περιεκτικότητα σε εξαχλωροδιβενζοπ-διοξίνη (H_6CDD) της PCP που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των προαναφερόμενων παρεκκλίσεων, πρέπει να είναι χαμηλότερο από 4 ppm.

Οι παραπάνω παρεκκλίσεις υπόκεινται σε επανεξέταση σε συνάρτηση με εξέλιξη των γνώσεων και των τεχνικών, το αργότερο εντός τριών ετών από την εφαρμογή της οδηγίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους για την υγεία και το περιβάλλον που ενέχει η PCP, η Επιτροπή ζήτησε από τι υπηρεσίες της να συντάξουν έκθεση σχετικά με την επικινδυνότητα της PCP, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει, εάν κριθεί απαραίτητο, σε προτάσεις νομοθετικού περιεχομένου για την ουσία αυτή.

Η οδηγία εκδόθηκε από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία στις 21 Μαρτίου 1991, βάσει του άρθρου 110 Α της συνθήκης ΕΚ.

Τα κράτη μέλη όφειλαν να θέσουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την οδηγία το αργότερο την 1η Ιουλίου 1992.

(3) **Τα μέτρα που κοινοποιήθηκαν**

Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Δανίας γνωστοποίησε στην Επιτροπή με τις επιστολές της της 7ης Ιανουαρίου 1992, της 13ης Μαρτίου και της 30ής Ιουνίου 1992, ότι η οδηγία 91/173/ΕΟΚ μεταφέρθηκε στο δανικό δίκαιο με τα διατάγματα του υπουργείου Περιβάλλοντος:

— αριθ. 582 της 28ης Νοεμβρίου 1977 για τον περιορισμό των διοξινών στην πενταχλωροφαινόλη κ.λπ. [4],
— αριθ. 454 της 16ης Ιουνίου 1991 για τον περιορισμό των πωλήσεων και της χρήσης για ειδικούς σκοπούς ορισμένων επικίνδυνων χημικών ουσιών και προϊόντων [5] και
— αριθ. 446 της 7ης Ιουνίου 1992 για την τροποποίηση του διατάγματος περί περιορισμού των πωλήσεων και της χρήσης για ειδικούς σκοπούς ορισμένων επικίνδυνων χημικών ουσιών και προϊόντων [6].

[1] ΕΕ αριθ. L 262 της 27. 9. 1976, σ. 201.
[2] ΕΕ αριθ. L 365 της 31. 12. 1994, σ. 1.
[3] ΕΕ αριθ. L 85 της 5. 4. 1991, σ. 34.
[4] Miljømin.j. αριθ. D 5100-29.
[5] Miljømin.j. αριθ. D 817-0012.
[6] Miljømin.j. αριθ. D 817-0031/817-0004.

Οι δανικές αρχές θεώρησαν ότι η οδηγία 91/173/ΕΟΚ μεταφέρθηκε σωστά στο δανικό δίκαιο, παραδεχόμενες ταυτόχρονα ότι ορισμένα από τα εθνικά μέτρα της Δανίας ήταν αυστηρότερα από τις διατάξεις της οδηγίας. Δεν έκριναν σκόπιμο — στην πρώτη φάση της διαδικασίας αυτής — να κάνουν χρήση του άρθρου 100 Α παράγραφος 4 της συνθήκης, καθώς, κατά την άποψή τους, η οδηγία 91/173/ΕΟΚ δεν συνιστούσε πλήρη αλλά απλώς ελάχιστη εναρμόνιση στο συγκεκριμένο πεδίο και, συνεπώς, τα κράτη μέλη μπορούσαν να θεσπίσουν αυστηρότερες διατάξεις για τη χρήση της PCP.

Επειδή αυτή η νομική άποψη δεν έγινε δεκτή από την Επιτροπή, κινήθηκε η διαδικασία επί παραβάσει με το αιτιολογικό της μη συμμόρφωσης των εθνικών μέτρων μεταφοράς της οδηγίας 91/173/ΕΟΚ προς τις διατάξεις της, με την αποστολή στη Δανία στις 28 Μαρτίου 1994, προειδοποιητικής επιστολής σύμφωνα με το άρθρο 169 της συνθήκης (παράβαση αριθ. 93/2180).

Στην προειδοποιητική της επιστολή, η Επιτροπή διαπίστωνε ότι:

— το άρθρο 24 του διατάγματος αριθ. 454 της 16ης Ιουνίου 1991 προβλέπει διαδικασία γενικής εφαρμογής για την έγκριση παρεκκλίσεων σε σχέση με την τιμή 0,1 % κατά μάζα ή υψηλότερη για τη συγκέντρωση PCP στις ουσίες και στα παρασκευάσματα που διατίθενται στην αγορά, ενώ το άρθρο 1 της οδηγίας προβλέπει μόνον τέσσερις ειδικές παρεκκλίσεις (βλέπε σημείο 2),

— το άρθρο 5 του διατάγματος αριθ. 528 της 28ης Νοεμβρίου 1977 προβλέπει οριακή τιμή 1 ppm για τα ίχνη διοξινών (H_6CDD) στην PCP ενώ η οριακή τιμή που καθορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας είναι 4 ppm και ότι

— η δανική νομοθεσία δεν καθορίζει κανένα κανόνα για την επισήμανση και τη συσκευασία της PCP ενώ το άρθρο 1 της οδηγίας προβλέπει σειρά κανόνων.

Μετά από πολλές επαφές των υπηρεσιών της Επιτροπής με τις δανικές αρχές, οι τελευταίες δήλωσαν ότι ήταν πρόθυμες να συμμορφωθούν προς την οδηγία ως προς την τρίτη διαπίστωση της προειδοποιητικής επιστολής και γνωστοποίησαν την πρόθεσή τους να καταθέσουν αίτημα εφαρμογής του άρθρου 100 Α παράγραφος 4 για τα σημεία στα οποία επιθυμούν να διατηρήσουν αυστηρότερους κανόνες.

Οι δανικές αρχές κατέθεσαν το αίτημα αυτό στις 31 Ιανουαρίου 1995, με επιστολή της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Δανίας, επανακοινοποιώντας τα ισχύοντα εθνικά μέτρα.

Το αίτημα των δανικών αρχών έχει από νομικής πλευράς ως εξής:

Κατά το άρθρο 1 του διατάγματος αριθ. 582 της 28ης Νοεμβρίου 1977, το διάταγμα αυτό ισχύει για τις χλωροφαινόλες και τα άλατά τους καθώς και για την H_6CDD και όλα τα ισομερή της. Κατά το άρθρο 3 του ίδιου διατάγματος απαγορεύεται η χρήση των χλωροφαινολών και των αλάτων τους στην παρασκευή προϊόντων προστασίας του ξύλου. Το άρθρο 5 του διατάγματος προβλέπει ότι η περιεκτικότητα της πενταχλωροφαινόλης και των αλάτων της σε H_6CDD δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1ppm. Ο καθορισμός αυτός αυτής της μέγιστης περιεκτικότητας σε H_6CDD καθιστά πρακτικά αδύνατη τη χρήση PCP για άλλους βιομηχανικούς σκοπούς εκτός από την παρασκευή προϊόντων προστασίας του ξύλου, χρήση που ήδη απαγορεύεται ρητά κατά το άρθρο 3 του διατάγματος. Το άρθρο 7 όμως του διατάγματος εκχωρεί γενικά στις υπεύθυνες για το περιβάλλον δανικές υπηρεσίες την αρμοδιότητα να επιτρέπουν παρεκκλίσεις των παραπάνω κανόνων, αν και ουδέποτε μέχρι σήμερα έγινε χρήση αυτών των παρεκκλίσεων.

Το διάταγμα αριθ. 454 της 16ης Ιουνίου 1991 περιλαμβάνει διατάξεις για τον περιορισμό των πωλήσεων και της χρήσης πολλών κατηγοριών επικίνδυνων χημικών ουσιών και προϊόντων. Με το νέο άρθρο 14 Α προστέθηκε η απαγόρευση της πώλησης χημικών ουσιών και προϊόντων που περιέχουν πενταχλωροφαινόλη ή άλατα και εστέρες της πενταχλωροφαινόλης σε συγκεντρώσεις ίσες με 0,1 % κατά μάζα ή μεγαλύτερες.

Η εν λόγω διάταξη εισήχθη στο διάταγμα αριθ. 454 της 16ης Ιουνίου 1991 με το διάταγμα αριθ. 445 της 7ης Ιουνίου 1992 για να μεταφερθεί στο δανικό δίκαιο η τιμή μέγιστης περιεκτικότητας σε PCP που καθορίζεται στην οδηγία 91/173/ΕΟΚ. Κατά συνέπεια, και δεδομένου ότι το άρθρο 24 του διατάγματος της 16ης Ιουνίου 1991 επιτρέπει στις αρμόδιες για το περιβάλλον δανικές υπηρεσίες να εγκρίνουν σε ειδικές περιπτώσεις παρεκκλίσεις των κανόνων που εφαρμόζουν, κάθε αίτημα που αφορά τη χρήση PCP για σκοπούς βιομηχανικούς ή μη πρέπει από την ημερομηνία έκδοσης του διατάγματος αριθ. 445 της 7ης Ιουνίου 1992 να υποβάλλεται με την παραπάνω διαδικασία η οποία αντικαθιστά — με εξαίρεση την περιεκτικότητα της PCP σε H_6CDD — τη διαδικασία έγκρισης παρεκκλίσεων του άρθρου 7 του διατάγματος αριθ. 582 της 28ης Νοεμβρίου 1977.

Οι δανικές αρχές λοιπόν γνωστοποίησαν την πρόθεσή τους να διατηρήσουν σε ισχύ αυτό το σύστημα έγκρισης παρεκκλίσεων, χωρίς να εξαιρούν από τη σχετική διαδικασία τις τέσσερις ειδικές χρήσεις που προβλέπει κατά παρέκκλιση η οδηγία και τις οποίες θεωρούν ανεπαρκείς από πλευράς προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας του ανθρώπου. Δεδομένου ότι καμία παρέκκλιση δεν έχει ως τώρα επιτραπεί για την PCP στο πλαίσιο αυτού του συστήματος έγκρισης, το ισχύον καθεστώς αποδεικνύεται στην εφαρμογή του εξίσου αυστηρό με το καθεστώς της καταρχήν απαγόρευσης που προβλέπεται στην οδηγία 91/173/ΕΟΚ και πιο περιοριστικό από το καθεστώς των παρεκκλίσεων που ισχύουν αυτοδικαίως βάσει της ίδιας οδηγίας.

Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι το αίτημα των δανικών αρχών για εφαρμογή του άρθρου 100 Α παράγραφος 4 αφορά τα δύο πρώτα σημεία μη συμμόρφωσης προς την οδηγία 91/173/ΕΟΚ που αναφέρονται στην προειδοποιητική επιστολή δηλαδή τη διατήρηση συστήματος έγκρισης παρεκκλίσεων για τις χρήσεις της PCP και την οριακή τιμή περιεκτικότητας της PCP σε H_6CDD.

Όσον αφορά τις απαιτήσεις της οδηγίας 91/173/ΕΟΚ για την επισήμανση και τη συσκευασία της PCP, οι δανικές αρχές κοινοποίησαν στις 14 Ιουλίου 1995 ένα σχέδιο διατάγματος για την τροποποίηση του διατάγματος αριθ. 454 της 16ης Ιουνίου 1991, με σκοπό τη συμμόρφωση προς την οδηγία. Κατόπιν αυτού, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ανέστειλαν τη διαδικασία επί παραβάσει που είχαν κινήσει.

Στις 14 Ιουλίου 1995, οι δανικές αρχές κοινοποίησαν ένα σχέδιο «διατάγματος για τον περιορισμό των πωλήσεων και της χρήσης πενταχλωροφαινόλης», που αποσκοπεί στην αντικατάσταση όλων των σχετικών διατάξεων για την PCP από μία και μόνη νομοθετική πράξη. Το σχέδιο αυτό, εφόσον εγκριθεί, δεν θα αλλάξει το αντικείμενο του δανικού αιτήματος εφαρμογής του άρθρου 100 Α παράγραφος 4, καθώς κατ' ουσίαν, αποτελεί απλώς κωδικοποίηση των ισχυουσών διατάξεων.

Κατά το μέτρο που το εν λόγω σχέδιο περιλαμβάνει επίσης διατάξεις για τη συσκευασία και την επισήμανση των ουσιών και προϊόντων που περιέχουν PCP, εξετάσθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινοποίησης των νέων τεχνικών κανονισμών των κρατών μελών σύμφωνα με την οδηγία 83/189/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, που προβλέπει διαδικασία πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 94/10/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [2]. Με τις τελευταίες αυτές διατάξεις η Δανία τηρεί την οδηγία 91/173/ΕΟΚ. Για το λόγο αυτό, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ανέστειλαν τη διαδικασία επί παραβάσει που είχαν κινήσει.

Για να αιτιολογήσουν το αίτημά τους οι δανικές αρχές διαβίβασαν στην Επιτροπή μια έκθεση με ημερομηνία 22 Ιουλίου 1994, σχετικά με τους κινδύνους που δημιουργεί η PCP για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον (Report on human health and environmental concerns of PCP). Στην έκθεση αυτή, μετά άλλων, παρατίθεται το ιστορικό της βιομηχανικής χρήσης της PCP στη Σκανδιναβία και, ειδικότερα, στη Δανία και υπενθυμίζεται η πολιτική νομοθετικών ρυθμίσεων της δανικής κυβέρνησης για την αντιμετώπιση των ζημιών και των κινδύνων που οφείλονται στην PCP και στις διοξίνες. Σύμφωνα με τη μελέτη, η PCP χρησιμοποιήθηκε στο παρελθόν από δανούς παραγωγούς ως συντηρητικό στις καλλιέργειες μανιταριών και για την κατεργασία δερμάτων και υφάνσιμων υλών.

Οι σημαντικότερες βιομηχανικές χρήσεις της PCP απαγορεύτηκαν το 1977 (με το διάταγμα αριθ. 582 του υπουργείου Περιβάλλοντος, της 28ης Νοεμβρίου 1977), απαγόρευση που συνοδεύτηκε από τον καθορισμό της τιμής του 1 ppm για τη μέγιστη περιεκτικότητα της PCP σε διοξίνες καθώς και από σχέδιο δράσης γαι τον περιορισμό των επιπτώσεων των διοξινών.

Από το 1981 δεν κυκλοφορούν πια στην αγορά της Δανίας τα γεωργικά φάρμακα που περιείχαν PCP. Παρά τα μέτρα αυτά, στην έκθεση επισημαίνεται ότι, σε πολλές περιπτώσεις παρατηρήθηκε στη Δανία εκροή της PCP στα υπόγεια ύδατα. Τα ύδατα όμως αυτά καλύπτουν, χωρίς καθαρισμό, μεγάλο μέρος των αναγκών ύδρευσης.

Αναφέρεται ότι τα προγράμματα παρακολούθησης έδειξαν την παρουσία PCP στα υπόγεια ύδατα σε συγκεντρώσεις (0,1 μg/l για μεμονωμένες ουσίες και 0,5μg/l συνολικά) μικρότερες από τη μέγιστη οριακή τιμή που προβλέπεται για το πόσιμο νερό στο διάταγμα αριθ. 515 της 29ης Αυγούστου 1988, με το οποίο μεταφέρθηκε στο δανικό δίκαιο η οδηγία 80/778/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1980, για την ποιότητα του πόσιμου νερού [3].

Ο πίνακας που ακολουθεί δείχνει τις διακυμάνσεις των συγκεντρώσεων PCP σε διάφορα σημεία στη Δανία οι οποίες φθάνουν έως 20 μg/l στα υπόγεια ύδατα κάτω από τους χώρους εναπόθεσης αποβλήτων.

Σημεία	PCP (μg/l)
Υπόγεια ύδατα, πηγές πόσιμου νερού	<0,01-0,35
Υπόγεια ύδατα κάτω από χώρους εναπόθεσης αποβλήτων	<0,1-20
Έδαφος στους χώρους εναπόθεσης αποβλήτων	0,1-10 (μg/kg)
Λίμνη	0,08
Θαλάσσια ιζήματα	10-20 (μ/kg)

Πηγή: Δανική υπηρεσία προστασίας του περιβάλλοντος 1985.

Η οριακή τιμή 1 ppm για τη διοξίνη που περιέχεται στην PCP, θεσπίστηκε με σκοπό να περιοριστεί η έκλυση διοξινών κατά την καύση ιδίως προϊόντων από ξύλο που έχουν υποστεί κατεργασία με PCP.

Δεδομένου ότι η χρήση PCP ως μέσου κατεργασίας του ξύλου είχε συχνά ως αποτέλεσμα τη ρύπανση του περιβάλλοντος από πολύ υψηλές συγκεντρώσεις PCP, οι δανικές αρχές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η έγκριση της χρήσης PCP για τους σκοπούς που ορίζει

[1] ΕΕ αριθ. L 109 της 26. 4. 1983, σ. 8.
[2] ΕΕ αριθ. L 100 της 19. 4. 1994, σ. 30.
[3] ΕΕ αριθ. L 229 της 30. 8. 1980, σ. 11.

η οδηγία 91/173/ΕΟΚ, δεν θα εξασφάλιζε επαρκή προστασία της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.

(4) **Οι γνωμοδοτήσεις των κρατών μελών και η έκθεση του ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα που ζητήθηκε από την Επιτροπή.**

Α. *Οι γνωμοδοτήσεις των κρατών μελών*

Η βεβαίωση παραλαβής της δανικής κοινοποίησης της 31ης Ιανουαρίου 1995 εστάλη στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Δανίας στις 12 Απριλίου 1995.

Η κοινοποίηση της Δανίας διαβιβάσθηκε στα υπόλοιπα κράτη μέλη για γνωμοδότηση. Η Επιτροπή έλαβε γνωμοδοτήσεις από τη Φινλανδία, τη Γερμανία, τη Σουηδία, τις Κάτω Χώρες, το Λουξεμβούργο και την Πορτογαλία.

Η Φινλανδία θεωρεί ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 100 Α παράγραφος 4 και ότι η Επιτροπή θα πρέπει να επιβεβαιώσει τα μέτρα της Δανίας. Πέραν αυτού, η Φινλανδία εκφράζει την επιθυμία της να ενισχυθεί η προστασία την οποία εξασφαλίζει η οδηγία 91/173/ΕΟΚ με κοινή δράση των κρατών μελών για την προσαρμογή της στο άρθρο 100 Α παράγραφος 3 της συνθήκης που απαιτεί υψηλό επίπεδο προστασίας.

Η Γερμανία υποστηρίζει την πρόθεση της δανικής κυβέρνησης να διατηρήσει σε ισχύ αυστηρότερα μέτρα απαγόρευσης της PCP. Επιπλέον, επικροτεί την πλήρη απαγόρευση της παραγωγής της διάθεσης στην αγορά και της χρήσης της PCP για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας του ανθρώπου.

Η Σουηδία υποστηρίζει τα μέτρα της Δανίας, τα οποία κατά τη γνώμη της δεν αποτελούν μέσο διακρίσεων ούτε συγκαλυμμένο περιορισμό των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών. Η Σουηδία αναφέρεται ειδικότερα στα σαφή αποτελέσματα των μελετών που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα αυτή πριν από 15 χρόνια, την εποχή της υποκατάστασης της PCP ως μέσον κατεργασίας του ξύλου.

Οι Κάτω Χώρες συμμερίζονται την άποψη της Δανίας ότι η οδηγία 91/173/ΕΟΚ παρέχει ανεπαρκή προστασία και υπενθυμίζουν σχετικά το δικό τους αίτημα εφαρμογής του άρθρου 100 Α παράγραφος 4.

Το Λουξεμβούργο αντιμετωπίζει θετικά τον αυστηρότερο περιορισμό της περιεκτικότητας της PCP σε διοξίνες καθώς και της χρήσης της.

Η Πορτογαλία κρίνει ότι οι τεχνικοί λόγοι, τους οποίους επικαλείται η Δανία, δεν αποδεικνύουν ότι η χρήση της PCP σύμφωνα με την οδηγία 91/173/ΕΟΚ θα προκαλούσε επιδείνωση της περιγραφόμενης κατάστασης από την άποψη της συσσώρευσης αυτής της ουσίας.

Οι πορτογαλικές αρχές δηλώνουν ωστόσο πως είναι διατεθειμένες να δεχθούν ότι οι ειδικές συνθήκες που επικρατούν στη Δανία μπορούν να δικαιολογήσουν αυστηρότερα μέτρα για την τοπική κατεργασία του ξύλου. Αντίθετα, διαφωνούν με οποιαδήποτε προσπάθεια που αποβλέπει στην πλήρη απαγόρευση στο μέλλον της χρήσης της PCP και των παραγώγων της, κυρίως στις περιπτώσεις όπου οι κίνδυνοι είναι ελεγχόμενοι, τα δε υποκατάστατα δεν έχουν ακόμη μελετηθεί διεξοδικά ιδιαίτερα ως προς τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους. Τέλος, οι πορτογαλικές αρχές φοβούνται ότι μία μερική εφαρμογή της οδηγίας θα μπορούσε να έχει πολύ σοβαρές οικονομικές συνέπειες για τους βιομηχανικούς κλάδους που χρησιμοποιούν PCP.

Β. *Η έκθεση του ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα που ζητήθηκε από την Επιτροπή.*

Η Επιτροπή ζήτησε τη συνδρομή ενός εμπειρογνώμονα διεθνούς κύρους του καθηγητή κ. Rappe του ινστιτούτου περιβαλλοντικής χημείας του πανεπιστημίου της Umeå Σουηδία, για να εκτιμήσει:

— την τυχόν ιδιαίτερη κατάσταση της Δανίας σε σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας του ανθρώπου και

— τις εμπορικές συνέπειες για την εσωτερική αγορά μιας ενδεχόμενης εφαρμογής των συγκεκριμένων μέτρων της Δανίας.

Στην έκθεση που παρέδωσε στην Επιτροπή, ο καθηγητής κ. Rappe αναλύει τις διάφορες οδούς έκλυσης της PCP στο περιβάλλον (εξάτμιση της PCP από το νερό και τις καλλιεργούμενες εκτάσεις καθώς και από τα προϊόντα που έχουν υποστεί κατεργασία). Παραθέτει τα στοιχεία που αφορούν την τοξικότητα της PCP (κυρίως για τους υδρόβιους οργανισμούς όπου χαμηλές συγκεντρώσεις ακόμη και της τάξεως του 0,1 μg/l, αρκούν για να επιφέρουν το θάνατο π.χ. ορισμένων αλγών, μαλακίων, οστρακοδέρμων και ψαριών) καθώς και ορισμένων πολυχλωροδιβενζοδιοξινών (PCDD), και πολυχλωροδιβενζοφουρανίων (PCDF), παραπροϊόντων ή ξένων προσμίξεων που συχνά ελευθερώνονται κατά την καύση της PCP σε υψηλές θερμοκρασίες.

Το σοβαρότερο πρόβλημα που δημιουργεί στη Δανία η χρήση της PCP φαίνεται ότι είναι η ρύπανση των υπογείων υδάτων και του πόσιμου νερού. Τα υπόγεια ύδατα αποτελούν την κύρια πηγή πόσιμου νερού για τον πληθυσμό. Από έρευνα της δανικής υπηρεσίας προστασίας του περιβάλλοντος, που έγινε το 1985, προέκυψε πράγματι ότι, σε πολλές περιπτώσεις οι συγκεντρώσεις PCP στα υπόγεια ύδατα έφθαναν τα 0,35 μg/l ενώ η οριακή τιμή που καθορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές των δανικών αρχών για τις ξένες προσμίξεις των χλωριούχων ουσιών ήταν μόλις 0,1 μg/l. Κατά τη διάσκεψη εμπειρογνωμόνων των σκανδιναβικών χωρών (Νορβηγία, Σουηδία, Φινλανδία και Δανία), που πραγματοποιήθηκε το Φεβρουάριο 1995, διαπιστώθηκε ότι η ρύπανση του

πόσιμου νερού από χλωροφαινόλες αντιπροσώπευε αυξημένο κίνδυνο καρκινογένεσης. Η διαπίστωση αυτή ευθυγραμμίζεται με την ταξινόμηση της PCP στην κοινοτική νομοθεσία ως επικίνδυνης ουσίας, η οποία κατατάσσεται στην κατηγορία τριών καρκινογόνων ουσιών (βλέπε περιγραφή της PCP στο σημείο 1).

Τα στοιχεία της έκθεσης που διαβίβασαν οι δανικές αρχές επιβεβαιώνουν πράγματι τις παραπάνω διαπιστώσεις. Από μετρήσεις που έγιναν το 1990 σε δύο θέσεις διαφορετικού βάθους (στο Gørlev της Seeland σε βάθος 12,5 μέτρων και στο Jarbaek της Jutland σε βάθος 72 μέτρων) προέκυψαν επίσης συγκεντρώσεις 0,35 μg/l και 0,28 μg/l (χωρίς να είναι δυνατόν να εντοπιστεί συγκεκριμένη πηγή της ρύπανσης).

Όσον αφορά τις επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά, ο καθηγητής κ. Rappe θεωρεί ότι πρακτικά δεν υπάρχουν, δεδομένου ότι οι ποσότητες PCP στην αγορά της Δανίας υπολογίστηκε ότι κυμαίνονται μεταξύ 7 και 30 τόννων κατ' ανώτατο όριο ετησίως (στοιχεία του 1984 για την περίοδο πριν από τη σχεδόν πλήρη απαγόρευση της χρήσης PCP στη χώρα). Στην περίπτωση της κατ' εξαίρεση έγκρισης των βιομηχανικών χρήσεων της PCP, όπως προβλέπεται στην οδηγία 91/173/ΕΟΚ, η μικρή αυτή ποσότητα ούτως ή άλλως θα εισαγόταν από τρίτες χώρες (ελλείψει κοινοτικής παραγωγής PCP).

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

(5) **Τυπικοί όροι εφαρμογής του άρθρου 100 Α παράγραφος 4**

Σύμφωνα με τις γενικές αρχές που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην απόφασή του της 17ης Μαΐου 1994 [1] σχετικά με την απόφαση της Επιτροπής της 2ας Δεκεμβρίου 1992, με την οποία επιβεβαιώθηκε η γερμανική νομοθετική ρύθμιση της 12ης Δεκεμβρίου 1989 για την απαγόρευση της PCP στη Γερμανία [2], όταν ένα κράτος μέλος προτίθεται να εξακολουθήσει και μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στην εθνική του νομοθεσία ενός εναρμονισμένου μέτρου που καλύπτεται από το άρθρο 100 Α παράγραφος 1, να εφαρμόζει εθνικές διατάξεις που συνιστούν παρέκκλιση του εν λόγω μέτρου, το κράτος αυτό υποχρεούται να κοινοποιεί στην Επιτροπή τις παραπάνω διατάξεις.

Σκοπός της προβλεπόμενης στο άρθρο 100 Α παράγραφος 4 διαδικασίας είναι να διασφαλιστεί ότι κανένα κράτος μέλος δεν μπορεί να εφαρμόζει εθνικές νομοθετικές ρυθμίσεις κατά παρέκκλιση των εναρμονισμένων κανόνων, αν αυτές δεν έχουν προηγουμένως επιβεβαιωθεί από την Επιτροπή. Επιτρέπεται, επομένως σε ένα κράτος μέλος να εφαρμόσει τις εθνικές διατάξεις που έχει κοινοποιήσει, μόνο αφού εκδόσει η Επιτροπή απόφαση επιβεβαίωσής τους. Αντίθετα, εναπόκειται στην Επιτροπή να εξακριβώνει αν οι εκάστοτε διατάξεις αυτού του είδους αιτιολογούνται από τις σοβαρές ανάγκες που αναφέρονται στο άρθρο 100 Α παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο και δεν αποτελούν ούτε μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ούτε συγκαλυμμένο περιορισμό των εμπορικών συναλλαγών, βάσει των οποίων η Επιτροπή εξέτασε τα υπόψη κοινοποιηθέντα μέτρα.

Η Δανία που καταψήφισε την οδηγία 91/173/ΕΟΚ κατά την τελική έγκρισή της από το Συμβούλιο, κοινοποίησε δεόντως τις διατάξεις των εθνικών της νομοθετικών ρυθμίσεων που προτίθετο να εξακολουθήσει να εφαρμόζει μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας 91/173/ΕΟΚ στο δανικό δίκαιο. Η πρώτη κοινοποίηση των σχετικών μέτρων διαβιβάστηκε πριν από την ημερομηνία λήξης της παραπάνω προθεσμίας που ήταν η 30ή Ιουνίου 1992. Η Δανία όμως λόγω της ιδιαίτερης ερμηνείας της οδηγίας εκ μέρους της (βλέπε σημείο II 3 παραπάνω) δεν θέλησε -σ' εκείνο το στάδιο της διαδικασίας- να προσδώσει στην κοινοποίησή της το χαρακτήρα κοινοποίησης βάσει του άρθρου 100 Α παράγραφος 4 μολονότι παραδέχθηκε ευθύς εξαρχής, απόδειξη καλής πίστεως ότι ορισμένα από τα μέτρα που είχε θεσπίσει ήταν αυστηρότερα από τις διατυπώσεις της οδηγίας.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να αποφανθεί σχετικά με πριν η Δανία παρατυπήσει μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας. Εν τούτοις έστω και αν το επίσημο αίτημα εφαρμογής του άρθρου 100 Α παράγραφος 4 δεν υπεβλήθη πριν από τον Ιούλιο 1992, οπότε έληγε η προθεσμία μεταφοράς η Επιτροπή θεωρεί ότι το γεγονός αυτό δεν πρέπει εν προκειμένω να εμποδίσει την εξέταση του αιτήματος. Οι δανικές αρχές πράγματι, γνωστοποίησαν την πρόθεσή τους να διαβιβάσουν επίσημα κοινοποίηση βάσει του άρθρου 100 Α παράγραφος 4, αμέσως μόλις πείσθηκαν, μετά την ολοκλήρωση των συζητήσεων με τις υπηρεσίες της Επιτροπής και αφού είχε κινηθεί η διαδικασία επί παραβάσει για την ορθότητα των θέσεων της Επιτροπής σχετικά με το χαρακτήρα της οδηγίας καθώς και για την ανάγκη κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 100 Α παράγραφος 4 των αυστηρότερων μέτρων που η Δανία επιθυμεί να εξακολουθήσει να εφαρμόζει.

Σχετικά με το παραδεκτό από πλευράς προθεσμιών της εξεταζόμενης κοινοποίησης μόνον, επομένως, επειδή η Δανία κοινοποίησε με καλή πίστη τις πιο περιοριστικές διατάξεις των εθνικών της νομοθετικών ρυθμίσεων, που προτίθεται να εξακολουθήσει να εφαρμόζει μετά την προθεσμία μεταφοράς της οδηγίας 91/173/ΕΟΚ και επειδή, μόλις παραδέχθηκε την ορθότητα της ερμηνείας της Επιτροπής όσον αφορά το χαρακτήρα της οδηγίας αυτής υπέβαλε επίσημα αίτημα εφαρμογής του άρθρου 100 Α παράγραφος 4, η Επιτροπή θεωρεί ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Δανία δεν έκανε κατάχρηση της κοινοποίησης βάσει του άρθρου 100 Α παράγραφος 4, υποβάλλοντας επίσημα το αίτημά της μετά την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας 91/173/ΕΟΚ στο δανικό δίκαιο.

[1] Υπόθεση C-41/93 (Γαλλική Δημοκρατία κατά της Επιτροπής), Συλλογή της Νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου 1994, σ. I-1829.

[2] ΕΕ αριθ. L 316 της 9. 12. 1994, σ. 43.

Ως προς τα σημεία των δανικών νομοθετικών ρυθμίσεων, στα οποία οι δανικές αρχές προτίθενται να διατηρήσουν σε ισχύ αυστηρότερους κανόνες από εκείνους της κοινοτικής νομοθεσμίας συγκεκριμένα την περιεκτικότητα της PCP σε διοξίνες και το καθεστώς έγκρισης παρεκκλίσεων για τη χρήση της PCP, διαπιστώνεται ότι πρόκειται για νομοθεσία που προϋπήρχε της οδηγίας 91/173/ΕΟΚ. Η μικρότερη οριακή τιμή περιεκτικότητας της PCP σε H_6CDD θεσπίστηκε με το διάταγμα αριθ. 582, της 28ης Νοεμβρίου 1977, και ισχύει πάντοτε. Το σύστημα έγκρισης παρεκκλίσεων, παρότι αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις του διατάγματος αριθ. 454, της 16ης Ιουνίου 1991, απορρέει κατ' ουσία από το παραπάνω διάταγμα του 1977.

Δεδομένου ότι το σύστημα έγκρισης παρεκκλίσεων που προβλέπεται στη δανική νομοθετική ρύθμιση, δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ για να επιτραπούν παρεκκλίσεις σε σχέση με την PCP, αποδεικνύεται ότι είναι, αφενός εξίσου αυστηρό με το καθεστώς της κατ' αρχήν απαγόρευσης που προβλέπεται στην οδηγία 91/173/ΕΟΚ και, αφετέρου, πιο περιοριστικό από την οδηγία σε σύγκριση με το καθεστώς αυτοδικαίως ισχυουσών παρεκκλίσεων, που αυτή ορίζει. Από την άποψη αυτή, επισημαίνεται ότι οι δανικές διατάξεις μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κοινοποίησης δυνάμει του άρθρου 100 Α παράγραφος 4. Ωστόσο, λόγω του ότι το σύστημα έγκρισης παρεκκλίσεων που προβλέπεται στη δανική νομοθετική ρύθμιση επιτρέπει -κατ' αρχήν- στις δανικές αρχές να εγκρίνουν τη χρήση PCP ακόμη και για σκοπούς που δεν περιλαμβάνονται στις τέσσερις παρεκκλίσεις οι οποίες ισχύουν αυτοδικαίως βάσει της οδηγίας 91/173/ΕΟΚ, η επιβεβαίωση των δανικών διατάξεων πρέπει να συναρτηθεί με τον όρο ότι σε κάθε μελλοντική έγκριση εκ μέρους των δανικών αρχών με αντικείμενο την PCP θα τηρείται το διατακτικό της οδηγίας 91/173/ΕΟΚ.

(6) **Επαλήθευση της αιτιολόγησης των εξεταζόμενων μέτρων από σοβαρές ανάγκες**

Α. *Ρύπανση από PCP*

Τα εξεταζόμενα δανικά μέτρα έχουν διπλό στόχο: αφενός τον περιορισμό των εκπομπών της ίδιας της PCP στο περιβάλλον, μέσω ενός καθεστώτος έγκρισης παρεκκλίσεων για τη χρήση της ουσίας (στη βιομηχανία) και αφετέρου, την επιβολή αυστηρότερης οριακής τιμής για την περιεκτικότητα της PCP σε διοξίνες, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι εκπομπές αυτών των πολύ τοξικών ουσιών. Σχετικά με τους κινδύνους που δημουργεί η PCP, οι γνωματεύσεις ειδικών που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή και οι οποίες εκτίθενται στα προηγούμενα, ιδιαίτερα δε η έκθεση του ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα δείχνουν ότι οι υψηλές συγκεντρώσεις PCP συνιστούν απειλή ειδικά για τα υπόγεια ύδατα. Δεδομένου ότι τα υπόγεια ύδατα αποτελούν τη βασική πηγή πόσιμου νερού στη Δανία η ιδιαίτερα αυστηρή επιτήρηση για την αποτροπή οποιασδήποτε πρόσθετης διείσδυσης PCP είναι επιβεβλημένη. Διαπιστώθηκαν όμως υψηλές συγκεντρώσεις PCP έως 0,35 μg/l στα υπόγεια ύδατα στα μέσα της δεκαετίας του 1980, ακόμα δε και στη διάρκεια του 1990, παρά τη διακοπή των κυριότερων χρήσεων της PCP, ως συστατικού των γεωργικών φαρμάκων και ως μέσου βιομηχανικής κατεργασίας του ξύλου, στις αρχές της δεκαετίας του 1980, γεγονός που δείχνει τη μεγάλη αντοχή στη διάσπαση της PCP στο περιβάλλον της Δανίας.

Σύμφωνα με την έκθεση που υπέβαλαν οι δανικές αρχές, η υψηλή συγκέντρωση της PCP στο πόσιμο νερό οφείλεται στην κακή απορρόφησή της από τα αλκαλικά εδάφη, που είναι εκτεταμένα στη Δανία (η καλύτερη απορρόφηση παρατηρείται σε pH 4,6-5,1 ενώ δεν γίνεται καθόλου απορρόφηση σε pH άνω του 6,8).

Ως εκ τούτου, η PCP διεισδύει γρήγορα από την επιφάνεια στα υπόγεια ύδατα. Επιπλέον, η PCP που περιέχεται στα υπόγεια ύδατα δεν αποδομείται εύκολα όταν η θερμοκρασία τους είναι χαμηλή, όπως συμβαίνει στη Δανία. Αποτέλεσμα αυτού είναι η PCP που φθάνει στα υπόγεια ύδατα σε υψηλή συγκέντρωση, να τείνει να συσσωρεύεται σ' αυτά. Τα ίδια όμως υπόγεια ύδατα χρησιμοποιούνται χωρίς καθαρισμό, ως κύρια πηγή πόσιμου νερού.

Όπως προαναφέρθηκε, στην οδηγία 80/778/ΕΟΚ για την ποιότητα του πόσιμου νερού καθορίζονται οριακές τιμές «ανώτατης παραδεκτής συγκέντρωσης» για ορισμένες τοξικές ουσίες, στις οποίες συγκαταλέγεται η πενταγλωροφαινόλη, ανήκοντας στην οικογένεια των παρασιτοκτόνων και ομοιειδών προϊόντων, με τιμή 0,1 μg/l (βλέπε παράρτημα Ι πίνακας Δ: παράμετροι που αφορούν τοξικές ουσίες). Στο πλαίσιο αυτής της εκτίμησης της αιτιολόγησης από σοβαρές ανάγκες σχετικές με την υγεία του ανθρώπου και την προστασία του περιβάλλοντος που προβάλλει η Δανία, οι τιμές της οδηγίας 80/778/ΕΟΚ μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως τιμές αναφοράς για τα μέτρα των κρατών μελών που είναι αποδεκτά, καθώς μάλιστα το άρθρο 7 παράγραφος 3 πρώτη περίπτωση της οδηγίας 80/778/ΕΟΚ ορίζει ότι «οι τιμές που θα ορισθούν από τα κράτη μέλη πρέπει να είναι κατώτερες ή ίσες με τις τιμές που περιλαμβάνονται κάτω από τη στήλη με τίτλο "Ανώτατη παραδεκτή συγκέντρωση"». Λαμβανομένου υπόψη ότι οι μετρήσεις που έγιναν στη Δανία έδειξαν υπέρβαση μέχρι και 3,5 φορές της ανώτατης παραδεκτής συγκέντρωσης του 0,1 μg/l (μετρηθείσα τιμή 0,35 μg/l), αποτροπή της υποβάθμισης της ποιότητας των υπογείων υδάτων είναι απόλυτα δικαιολογημένη στις δεδομένες συνθήκες.

Επιπλέον, η PCP αντιπροσωπεύει σημαντική πηγή τοξικής δράσης για τους υδρόβιους οργανισμούς (όπως άλγες, μαλάκια, οστρακόδερμα και ψάρια). Σε δανικό φιόρδ βρέθηκαν μπλέ μύδια με συγκέντρωση PCP 70 μg/kg. Από το στοιχείο αυτό συνάγεται επομένως ότι η ρύπανση των επιφανειακών θαλασσίων υδάτων αποτελεί επίσης πηγή πρόσληψης τοξικών ουσιών στη Δανία.

Οι συγκεντρώσεις PCP είναι πιθανόν να φθάσουν και πάλι τις τιμές αυτές, ίσως δε και να τις υπερβούν, αν εφαρμοστεί το σύστημα των παρεκκλίσεων για βιομηχανική χρήση που προβλέπεται στην οδηγία 91/173/ΕΟΚ (κυρίως ως προς τις τρεις χρήσεις σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις συγκεκριμένα την κατεργασία του ξύλου, τον εμποτισμό ινών και βαρέων κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και τη χρήση ως μέσου σύνθεσης ή/και μεταποίησης σε βιομηχανικές διεργασίες (βλέπε σημείο 2 παραπάνω). Με αυτά τα δεδομένα, η άρνηση των δανικών αρχών να μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο της χώρας τις παρεκκλίσεις του περιορισμού της χρήσης PCP που απαριθμούνται στην οδηγία 91/173/ΕΟΚ, μπορεί να θεωρηθεί ότι δικαιολογείται από σοβαρές ανάγκες, αν ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.

Εφόσον δεν υπάρχει άλλος τρόπος να μειωθούν οι εκπομπές PCP από τις βιομηχανικές χρήσεις, το παραπάνω μέτρο είναι επίσης ανάλογο με τον επιδιωκόμενο στόχο.

Β. *Ρύπανση από διοξίνες*

Ο καθορισμός ανώτατης τιμής 1μg/kg για την περιεκτικότητα της PCP και των αλάτων της σε εξαχλωροδιβενζοδιοξίνες (H_6CDD) το 1977, είχε ως αποτέλεσμα να διακοπεί κάθε βιομηχανική χρήση της PCP στη Δανία, λόγω του ότι ήταν τεχνικά αδύνατον να επιτευχθεί ένα τόσο χαμηλό επίπεδο ξένων προσμίξεων.

Όπως εξηγούν οι δανικές αρχές στην έκθεσή τους σχετικά με τους κινδύνους που δημιουργεί η PCP, το μέτρο αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο ενός σχεδίου δράσης για τον περιορισμό των επιπτώσεων των διοξινών. Η μείωση των εκπομπών διοξινών ήταν πράγματι μέτρο συμπληρωματικό προς την απαγόρευση της χρήσης χλωροφαινολών και των αλάτων τους στην παρασκευή προϊόντων προστασίας του ξύλου.

Εάν επομένως θεωρείται δικαιολογημένο να μην συμπεριληφθούν στη δανική νομοθεσία οι βιομηχανικές χρήσεις τις οποίες επιτρέπει η οδηγία 91/173/ΕΟΚ, δεν υπάρχει λόγος να μη γίνει δεκτή η διατήρηση της μέγιστης τιμής περιεκτικότητας σε διοξίνες, που είναι χαμηλότερη από την προβλεπόμενη στην οδηγία.

Όπως έχει ήδη αναφέρει στην απόφασή της της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, που αφορά την απαγόρευση της PCP στη Γερμανία, η Επιτροπή θεωρεί εύλογη την επιθυμία ενός κράτους μέλους να περιορίσει το επίπεδο έκθεσης ορισμένων ομάδων υψηλού κινδύνου του πληθυσμού.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της διάσκεψης εμπειρογνωμόνων των σκανδιναβικών χωρών, που πραγματοποιήθηκε το Φεβρουάριο 1995, μια ημερήσια δόση 5 μg/kg βάρους σώματος θα ήταν αποδεκτή για τις χώρες τους. Υπενθυμίζεται σχετικά ότι δεν υπάρχει προς το παρόν διεθνής συναίνεση ούτε συμφωνία σε κοινοτικό επίπεδο για την αποδεκτή ημερήσια δόση διοξινών. Η οριακή τιμή που καθόρισαν οι σκανδιναβικές χώρες βρίσκεται ανάμεσα σ' εκείνες που συνιστούν ορισμένα κράτη μέλη, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο και Η Γερμανία (1 μg/kg), και ορισμένες τρίτες χώρες, όπως ο Καναδάς (10 μg/kg).

Τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν μεγάλες διακυμάνσεις της συγκέντρωσης διοξινών στο αίμα και της μόλυνσης ανθρώπων στις σκανδιναβικές χώρες, μεταξύ των οποίων η Δανία. Αυτό οδήγησε τους εμπειρογνώμονες των σκανδιναβικών χωρών στο συμπέρασμα ότι ορισμένες ομάδες του πληθυσμού διατρέχουν κίνδυνο πρόσληψης διοξινών σε επίπεδα που θα μπορούσαν να προσεγγίζουν ή ακόμη και να υπερβαίνουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, την αποδεκτή ημερήσια δόση (5 μg/kg). Οι δανικές αρχές παραθέτουν εν προκειμένω έναν υπολογισμό, σύμφωνα με τον οποίο η πρόσληψη από τα βρέφη που τρέφονται με μητρικό γάλα είναι 50 φορές μεγαλύτερη. Θα πρέπει συνεπώς — κατά την άποψη των σκανδιναβών ειδικών — να περιοριστεί όσο το δυνατόν περισσότερο η πρόσθετη πρόσληψη διοξινών, ιδίως μέσω μολυσμένων ειδών διατροφής.

Κατά τον καθηγητή κ. Rappe, ο περιορισμός στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό της μόλυνσης βιομηχανικών προϊόντων από PCDD και PCDF, είναι απόλυτα συμβατός με τις παραπάνω συστάσεις. Επιπλέον, η Επιτροπή — έχοντας εξετάσει όλα τα πραγματικά στοιχεία και τις συνθήκες υπό τις οποίες ελήφθησαν τα μέτρα της Δανίας — δεν έχει στη διάθεσή της γνωματεύσεις ειδικών, που θα επέτρεπαν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι είναι δυνατόν να επιτευχθεί το ίδιο επίπεδο προστασίας με λιγότερο αυστηρά μέτρα.

(7) **Εξακρίβωση της αμεροληψίας των εξεταζόμενων μέτρων**

Σκοπός του αποκλεισμού οποιασδήποτε αυθαίρετης διάκρισης, που απορρέει από το άρθρο 100 Α παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο, είναι να απαγορευθεί κάθε έμπρακτη διακριτική μεταχείριση, η οποία κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου, συνίσταται είτε σε διαφορετική αντιμετώπιση αναλόγων καταστάσεων είτε σε όμοια αντιμετώπιση διαφορετικών καταστάσεων.

Η δανική νομοθεσία ισχύει αδιακρίτως για όλες τις ουσίες και όλα τα παρασκευάσματα που περιέχουν PCP, είτε παράγονται στη Δανία είτε προέρχονται από άλλα κράτη μέλη.

Όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής, δεδομένου ότι δεν έχει εγκριθεί καμία παρέκκλιση βάσει του άρθρου 24 του διατάγματος της 16ης Ιουνίου 1991, η Επιτροπή δεν έχει λόγους να θεωρήσει ότι οι νομοθετικές ρυθμίσεις της Δανίας χρησιμοποιούνται ως μέσο αυθαίρετων διακρίσεων μεταξύ των οικονομικών παραγόντων της Κοινότητας.

Με βάση τα προαναφερθέντα η Επιτροπή κρίνει ότι τα εξεταζόμενα μέτρα δεν αποτελούν μέσο αυθαιρέτων διακρίσεων στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

(8) **Εξακρίβωση της απουσίας συγκαλυμμένου περιορισμού του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών από τις εξεταζόμενες εθνικές διατάξεις.**

Σκοπός της έννοιας αυτής, που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 100 Α παράγραφος 4, είναι να αποτρέψει την εκτροπή των περιορισμών που βασίζονται στα κριτήρια του προηγουμένου εδαφίου από τον προορισμό τους, με αποτέλεσμα να αποτελούν στην πραγματικότητα μέτρα οικονομικής σκοπιμότητας, δηλαδή μέτρα που λαμβάνονται είτε για την παρεμβολή εμποδίων στις εισαγωγές προϊόντων προέλευσης άλλων κρατών μελών είτε για έμμεση προστασία της εθνικής παραγωγής.

Ωστόσο, δεν υπάρχει πλέον κοινοτική παραγωγή PCP, στη δε έκθεση του καθηγητή κ. Rappe αναφέρεται ότι οι εισαγωγές PCP στο παρελθόν δεν υπερέβησαν τους 30 τόνους ετησίως. Κατά συνέπεια, οι επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ της Δανίας και των κρατών μελών της Κοινότητας είναι μάλλον ασήμαντες. Τα κράτη μέλη, των οποίων ζητήθηκε η γνώμη κατά τη διαδικασία εξέτασης του αιτήματος, δεν αντιτάχθηκαν στα μέτρα της Δανίας, ούτε η βιομηχανία έχει καταθέσει καταγγελίες στην Επιτροπή.

Επιπροσθέτως, το αυστηρότερο σύστημα έγκρισης παρεκκλίσεων για τη χρήση της PCP περιορίζει πρωτίστως τις οικονομικές δραστηριότητες στη Δανία εφόσον δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστούν στη χώρα αυτή οι εξαιρέσεις βιομηχανικής χρήσης. Σχετικά με τα διάφορα πιθανά υποκατάστατα, ειδικότερα στους σημαντικότερους βιομηχανικούς κλάδους, δηλαδή στην κατεργασία του ξύλου και στην κατεργασία υφασίμων υλών, η Δανία δεν έχει ιδιαίτερα οικονομικά συμφέροντα ως προς την ανάπτυξη, την παραγωγή ή τις εξαγωγές τους.

Με βάση τα στοιχεία αυτά, η Επιτροπή διαπιστώνει την απουσία συγκαλυμμένου προορισμού του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών από τα εξεταζόμενα μέτρα.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω εκτιμήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι οι εθνικές διατάξεις που κοινοποιήθηκαν από τη Δανία κατ' εφαρμογή του άρθρου 100 Α παράγραφος 4:

— πρέπει να θεωρηθεί ότι δικαιολογούνται βάσει των σοβαρών αναγκών προστασίας της υγείας του ανθρώπου και των ζώων, που αναφέρονται στο άρθρο 36 της συνήκης ΕΚ και αναγκών που συνδέονται με την προστασία του περιβάλλοντος, ότι είναι απαρίτητες για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών και ότι δεν είναι δυσανάλογες προς τους επιδιωκόμενους στόχους και

— δεν αποτελούν μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ούτε συγκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Επιβεβαιώνονται οι διατάξεις των διαταγμάτων του υπουργείου Περιβάλλοντος αριθ. 582, της 28ης Νοεμβρίου 1977, για τον περιορισμό των διοξινών στην πενταχλωροφαινόλη κ.λπ., αριθ. 454, της 16ης Ιουνίου 1991, για τον περιορισμό των πωλήσεων και της χρήσης για ειδικούς σκοπούς ορισμένων επικίνδυνων χημικών ουσιών και προϊόντων και αριθ. 446, της 7ης Ιουνίου 1992, για την τροποποίηση του διατάγματος περί περιορισμού των πωλήσεων και της χρήσης για ειδικούς σκοπούς ορισμένων επικίνδυνων χημικών ουσιών και προϊόντων.

2. Δεν μπορεί να εγκριθεί καμία παρέκκλιση βάσει του άρθρου 24 του διατάγματος, της 16ης Ιουνίου 1991, υπό άλλους όρους πέραν των παρεκκλίσεων της απαγόρευσης της χρήσης PCP που προβλέπονται στην οδηγία 91/173/ΕΟΚ.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Δανίας.

Βρυξέλλες, 26 Φεβρουαρίου 1996.

Για την Επιτροπή

Martin BANGEMANN

Μέλος της Επιτροπής